

Poëzieviering, 27 september 2026

De seizoenen: Winter en Lente

Gemeente van Jezus Messias

De seizoenen zijn bij uitstek een metafoor om het leven van een mens te beschrijven. De grandeur en misère; de levensmomenten met zijn bergen en dalen; ze worden kleurig weergegeven met tedere groene bladeren uit de lente of door een verregenende akker vol kluiten blauwe klei. De seizoenen spreken een taal die al eeuwen onze creativiteit prikkelt.

Vivaldi laat de Herfst wervelend klinken, Monet kleurt de Lente met spetterend oranje en geel, Anouk treft met haar rauwe stem de weemoed van de Herfst in onze ziel. De seizoenen raken de zintuigen van de mens. Het is dan ook geen verrassing dat 'De seizoenen' het thema van een 'poëzie viering' is geworden.

Poëzie is een taal die tussen de regels doorklinkt en ons aanraakt. Poëzie weet ons te ontroeren soms zelfs te irriteren. Het treft een diepere laag in ons zijn.

De Zeeuwse dichter Hans Warren neemt ons in zijn gedicht 'Thuiskeer in Zeeland' mee naar een oergevoel van geborgenheid. Een intense ervaring van veiligheid en warmte. Van een volstrekt één zijn met de natuur. 'Ik ben terug', zegt hij drie keer. Een feestelijke thuiskeer: land en dichter zijn bruid en bruidegom: hij ligt in het bruidsbed van het welig kruid en elk verrukt geluid dat hij maakt, is opgenomen in de geluiden om hem heen. Om de grashalmen hangt langzaam minderend licht. In zijn droom, zijn verlangen wordt de dichter weer een kind. Hij is thuis.

Warren beschrijft in deze 'volle zomer' het verlangen van een mens naar diepe geborgenheid. Naar de veiligheid die je als kind kan hebben wanneer je gedragen wordt in de armen van je moeder of vader. Zalig wegsoezelen in de zomerzon, omringd door helende natuur. Voor mij, zeker als Zeeuw, verwoordt Warren hier het tot in je diepste zelf gekend weten door de Eeuwige. Zoals de Zeeuwse vruchtbare akkers en de zachte klanken van kerkklokken je omringen, zo wordt je gedragen door de Liefde van de Eeuwige. Een mystieke ervaring; één met God zelf. Een moment dat eeuwig mag duren.

Helaas. Deze ervaring van overrompelende liefde is begrensd. De zon zal achter de horizon zakken, de warmte zal verdwijnen. De dichter zal de geborgenheid achter zich moeten laten. De gure wind van Herfst en Winter zal over het Zeeuwse land komen en de kleuren doen vervagen. Een storm blaast je ongewild uit je comfortzone, onbeschermd de wijde wereld in.

Ons bestaan kent naast intense momenten van geborgenheid en liefde ook zijn situaties van angst en onzekerheid. Perioden dat je droom van een vernieuwd leven is vervlogen of in ieder geval even niet zichtbaar. De winter doet de droom in de 'blijde schemer' vervagen. Hoe we het ook wenden of keren: in het leven wisselen seizoenen zich af. Zonder Winter geen Lente; Zonder Herfst geen Zomer. De graankorrel moet steeds weer sterven om te kunnen groeien.

Het is juist levenskunst om in de winter, in een periode van donkerte, angst en onzekerheid, toch de hoop op een wereld vol kleur, vol dromen en visioenen levend te houden. Het vraagt moed, lef en geloof om in een kale, schijnbaar doodse akker de potentie van een nieuwe oogst te zien. Het vraagt om een soort narrige tegendraadsheid om in een kale wintertuin een droom vol kleurrijke anemonen en vruchtbare appelbomen te zien. Dit heeft ook alles te maken met durven loslaten van je angsten. Het gaat erom je toe te vertrouwen tot Gods Liefde en helende kracht. Tegen je verstand in, vertrouwen dat een ontluikende Lente zal komen.

'Ieder mens zou een rivier moeten zijn, komen zonder verlangen te blijven, gaan zonder heimwee'; dicht Rutger Kopland.

Het is vandaag de dag best moeilijk om je dromen van een wereld vol vrede vast te houden. Oorlogsretoriek vult te vaak het nieuws; de loopgraven in Oekraïne worden sleets en de eindeloze terreur in Gaza en Soedan raken ons steeds minder. Het is winter. De droom van vrede bloeit niet langer uitbundig op de akker... Het druist tegen je verstand in om nog te dromen van een natuur vol kleurrijke planten en met groen bladerdek bedekte bomen. Pesticiden worden in iedere uithoek van beschermde natuur gevonden, de klimaatcrisis is niet langer te ontkennen. Het is winter. De droom van een bloeiende aarde lijkt voor onze kleinkinderen vervlogen...Het vraagt om geloof tegen je twijfel in, dat de winter waarin je misschien moet leven, ongewild en ongedacht, zal worden gevolgd door een voorzichtig ontluikende Lente, een positief gevoel.

Is het nog mogelijk te geloven in een nieuwe Lente? Een nieuwe hemel op moeder aarde? In het boek Openbaring lezen we over en droom van een nieuwe aarde, een nieuwe stad. In deze stad is een heldere rivier die door deze stad loopt en aan beide kanten van deze rivier staat een boom die iedere maand vrucht draagt.

Het is een visioen dat ons wil aansporen om te blijven geloven dat er ook na deze winter een Lente zal aanbreken. Het is een aansporing om ons te bekeren van onze heilloze weg van verspilling en overconsumptie.

Vertrouwen houden dat wij mensen, aangespoord door de Eeuwige, ons een vreedzame en vruchtbare toekomst kunnen realiseren. Opgeven te geloven is geen optie. We mogen geloven en vertrouwen, misschien tegen beter in, dat er een nieuwe Lente aan zal breken.

‘De winter wordt zompig met de jaren, de zomer schilfert vast aan herfst, hun geluiden zijn vermolmd, verdroogd, maar de lente komt onveranderd binnen, overrompelt mijn oren met begin.’

Tekst: Marjolein van Heemstra

Moge het zo zijn

Jeroen Jeroense

De Ruimte

22 september 2026

Koor: Lente

Het is steeds dezelfde vogel die mijn lente openbreekt, elke eerste warme ochtend (altijd voor ik het verwacht): het exact zelfde zingen. Hoog, vol knoppen van verbazing. Zijn klankkast van wervels vlak bij mijn raam.

De winter wordt zompig met de jaren, de zomer schilfert vast aan herfst, hun geluiden zijn vermolmd, verdroogd, maar de lente komt onveranderd binnen, overrompelt mijn oren met begin.

Tekst: Marjolein van Heemstra, muziek: IJsbrand ter Haar

Onder het vee

En toen de zomer dan toch weer was teruggekeerd
en wij dus weer zaten te drinken bij de rivier.

Zijn oude armen bewogen nog, naar daar, die wereld
dat langzame, eeuwige leven van vee in de verte.

Ieder mens zou een dier moeten zijn, moeten sterven
in de herfst, en in de lente weer worden geboren.

Of, ieder mens zou een rivier moeten zijn, komen
zonder verlangen te blijven, gaan zonder heimwee.

Zo zaten we dus weer te drinken daar, tegen de tijd,
oude verhalen, oude jenever, maar de zon ging wel onder.

En hij sliep in. Omdat de wereld insliep. Zwart
zat hij bij de rivier, zwart gat in het uitzicht.

Rutger Kopland (1934-2012)

uit: Geduldig gereedschap (1993)

Thuiskeer in Zeeland

Hart van mijn land ik ben terug
in 't waaien van uw volle zomer,
lig lui en languit op mijn rug,
weer thuis en nog dezelfde dromer.

Ver als de blik gaat, ver als wolken
ruisen de popels ijl en licht;
als water koeren duiven onder
het bloesemdek van uw gezicht.

Ik ben terug. Ik lig te rusten
in 't bruidsbed van uw welig kruid
en luister: nooit was ik bewuster
van onze eenheid van geluid.

't Vernis van licht om alle halmen,
het boomscherm dat de einder sluit,
de klokken, wier verwaaiend galmen
tegen de zilte hemel stuit -

klank, geur en kleur, zinlijk herkennen:
de karper op de waterplas,
het hooi, zingende Zeeuwse stemmen,
de zoete bonen, 't prille vlas -

Ik lig, ik ben terug, ik droom
uw dromen in een blijde schemer;
ik werd weer kind, ik werd een boom
een plant, een lied, een stukje hemel.

Hans Warren